

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 17. septembra 2015 *

„Predhodno odločanje — Neposredno obdavčenje — Člena 63 PDEU in 65 PDEU — Prosti pretok kapitala — Obdavčitev dividend portfeljev delnic — Pri viru odtegnjeni davek — Omejitev — Dokončna davčna obremenitev — Elementi za primerjavo davčnih obremenitev davčnih zavezancev rezidentov in davčnih zavezancev nerezidentov — Primerljivost — Upoštevanje dohodnine ali davka od dohodkov pravnih oseb — Konvenciji o izogibanju dvojnemu obdavčevanju — Nevtralizacija omejitve s sporazumom“

V združenih zadevah C-10/14, C-14/14 in C-17/14,

katerih predmet so predlogi za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki jih je vložilo Hoge Raad der Nederlanden (Nizozemska) z odločbami z dne 20. decembra 2013, ki so prispele na Sodišče 13., 15. in 16. januarja 2014, v postopkih

J. B. G. T. Miljoen (C-10/14),

X (C-14/14),

Société Générale SA (C-17/14)

proti

Staatssecretaris van Financiën,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi A. Ó Caoimh (poročevalec) v funkciji predsednika tretjega senata, K. Lenaerts, podpredsednik Sodišča, v funkciji sodnika tretjega senata, C. Toader, sodnica, E. Jarašiūnas in C. G. Fernlund, sodnika,

generalni pravobranilec: N. Jääskinen,

sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 18. marca 2015,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za M. Miljoen E. Nijkeuter,

— za X N. de Haan, G. Meussen in S. Baum-Sillé, odvetniki,

— za Société Générale SA M. Sanders in A. Breuer, odvetnika,

* Jezik postopka: nizozemščina.

- za nizozemsko vlado M. Bulterman, M. Gijzen in M. de Ree, agentke, skupaj z I. Siemonsma in H. Guiljam,
- za nemško vlado T. Henze in K. Petersen, agenta,
- za švedsko vlado A. Falk, C. Meyer-Seitz, U. Persson, N. Otte Widgren, K. Sparrman, L. Swedenborg, E. Karlsson in F. Sjövall, agenti,
- za vlado Združenega kraljestva J. Beeko, agentka, skupaj s S. Ford, barrister,
- za Evropsko komisijo W. Roels in A. Cordewener, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 25. junija 2015

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlogi za sprejetje predhodne odločbe se nanašajo na razlago člena 63 PDEU.
- 2 Ti predlogi so bili vloženi v okviru sporov med družbo M. Miljoen, X in družbo Société Générale SA (v nadaljevanju: Société Générale) na eni ter Staatssecretaris van Financi  n (dr  javni sekretar za finance) na drugi strani glede pri viru odtegnjenega davka, ki ga je ta uprava pobrala na nizozemske dividende, izplačane to  e  im strankam v postopkih v glavni stvari.

Pravni okvir

Nizozemsko pravo

Zakon o davku od dividend

- 3   len 1 zakona o davku od dividend (Wet op de dividendbelasting) v različici, ki se uporablja za dejansko stanje v postopkih v glavni stvari, določa:

„1. ‚Davek na dividende‘ označuje neposredni davek, ki se odmeri tistim, ki so neposredno ali na podlagi certifikata prejeli dohodke od delnic, potrdil o udeležbi pri dobičku ali posojil – kot so določeni v členu 10(1)(d) zakona o davku od dohodka pravnih oseb iz leta 1969 [(Wet op de vennootschapsbelasting 1969, v nadaljevanju: zakona o davku od dohodka pravnih oseb)] – delni  skim dru  zbam, dru  zbam z omejeno odgovornostjo, komanditnim dru  zbam in drugim dru  zbam s sedežem na Nizozemskem, katerih osnovni kapital je deloma ali v celoti razdeljen na delnice.“

2. Za uporabo tega zakona se potrdila o deležu v posebnih investicijskih skladih iz člena 2(3) [zakon o davku od dohodkov pravnih oseb] obravnavajo kot delnice v dru  zbah, katerih kapital je v celoti ali deloma razdeljen na delnice, skladi pa se obravnavajo kot družbe.

[...]“

- 4 V skladu s členom 5 zakona o davku na dividende ta davek znaša 15 % donosa.

5 Člen 10(1) navedenega zakona določa:

„Pravna oseba s sedežem na Nizozemskem, ki ni zavezanka za plačilo davka od dohodkov pravnih oseb, lahko inšpektorju predlaga, naj sprejme odločbo, zoper katero se lahko vloži pritožba, zaradi vračila davka od dividend, ki ji je bil odtegnjen v koledarskem letu [...]“

Zakon IR iz leta 2001

6 Zakon o dohodnini iz leta 2001 (Wet Inkomstenbelasting 2001) v različici, ki se uporablja za dejansko stanje v postopkih v glavni stvari (v nadaljevanju: zakon IR iz leta 2001), opredeljuje sistem obdavčitve dohodkov fizičnih oseb.

7 Člen 2.13 tega zakona določa, da znaša 30 % davčna stopnja za dohodke od prihrankov in naložb, ki spadajo v kategorijo obdavčljivih dohodkov, ki je običajno opredeljena kot „polje 3“ ali „rubrika 3“.

8 Člen 5.1 navedenega zakona določa, da so obdavčljivi dohodki od prihrankov in naložb sestavljeni iz „dobička iz prihrankov in naložb, zmanjšanega za osebni odbitek“.

9 V skladu s členom 5.2 tega zakona je „donos od prihrankov in naložb“ pavšalno določen na 4 % povprečne vrednosti osnove donosa na začetku koledarskega leta in osnove donosa ob koncu koledarskega leta, če je navedena povprečna vrednost višja od dela premoženja, oproščenega plačila davka.

10 Člen 5.3(1) zakona IR iz leta 2001 določa, da je osnova donosa „vrednost sredstev, zmanjšana za vrednost obveznosti“. V členu 5.3(2) zakona IR iz leta 2001 so sredstva opredeljena kot:

„(a) nepremičnine;

(b) pravice, ki se neposredno ali posredno nanašajo na nepremičnine;

(c) premičnine, ki jih davčni zavezanec ali osebe, ki so del njegovega gospodinjstva, niso niti uporabili niti potrošili za osebno uporabo, in premičnine, ki so bile uporabljene za osebno uporabo, ampak kljub temu pomenijo naložbo;

(d) pravice na premičninah;

(e) nestvarne pravice, kot je denar;

(f) druge premoženjske pravice, ki imajo ekonomsko vrednost.“

11 V členu 5.3(3) zakona IR iz leta 2001 je določeno, da „[so] obveznosti [...] obveznosti, ki imajo tržno vrednost“.

12 Člen 5.5 zakona IR iz leta 2001, naslovljen „Premoženje, oproščeno plačila davka“, v odstavku 1 določa, da „premoženje, oproščeno plačila davka, znaša 20.014 EUR“. Odstavki od 2 do 4 navedenega člena prilagajajo to pravilo za posebni primer davčnega zavezanca, ki ima partnerja.

13 Člen 5.19(1) zakona IR iz leta 2001, ki se nanaša na oceno sredstev in obveznosti, določa, da se ti upoštevajo po svoji tržni vrednosti.

14 Člen 7.1 zakona IR iz leta 2001 določa:

„Od tujega davčnega zavezanca se dohodnina pobere na:

[...]

(b) obdavčljive dohodke iz bistvenega deleža v družbi s sedežem na Nizozemskem in

[...]

ki jih je prejel med koledarskim letom.“

15 Člen 9.2 zakona IR iz leta 2001 v zvezi z odbitnimi akontacijami v odstavku 1 določa, da je davek na dividende za davčne zavezanca rezidente akontacija. Odstavek 8 tega člena določa, da „[se] za tuje davčne zavezanca [...] šteje kot akontacija pobrani davek na dividende, ki se pobere na sestavne dele celotnih dohodkov“.

Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb

16 V skladu s členom 17(3)(a) zakona o davku od dohodkov pravnih oseb v različici, ki se uporablja za dejansko stanje v postopkih v glavni stvari, je nizozemski dohodek skupna vsota obdavčljivega dobička, ustvarjenega v nizozemskem podjetju, to je vseh ugodnosti, pridobljenih v podjetju ali delu podjetja s stalno poslovno enoto na Nizozemskem ali prek stalnega zastopnika s sedežem na Nizozemskem (nizozemsko podjetje).

17 Člen 25 navedenega zakona določa:

„1. Akontacije pomenijo davek, pobran na dividende, razen davka, pobranega na podlagi člena 12(1) [zakona o davku na dividende], in davka, pobranega na igre na srečo, kadar se ta davka pobirata na donos ali nagrade, ki niso del obdavčljivega dobička ali nizozemskega dohodka v tem letu.

2. Z odstopanjem od odstavka 1 se davek na dividende ne upošteva kot akontacija, če davčni zavezanec, pri katerem je bil odtegnjen davek od dividend, ni tudi dejanski prejemnik donosa, od katerega se odtegne davek od dividend. Kot dejanski prejemnik se ne šteje tisti, ki je v okviru donosa, katerega prejemnik je bil, zagotovil protidajatev, ki je del niza transakcij, glede katerih je mogoče domnevati, da:

- (a) je imela od dohodkov v celoti ali deloma, posredno ali neposredno korist fizična ali pravna oseba, ki je manj upravičena do znižanja, vračila ali nadomestila davka na dividende kot oseba, ki je zagotovila protidajatev; in da
- (b) ta fizična ali pravna oseba posredno ali neposredno ohrani ali pridobi položaj v delnicah, potrdilih o udeležbi pri dobičku ali posojilih iz člena 10(1)(d) [zakona o davku od dohodka pravnih oseb], ki ga je mogoče primerjati s položajem, ki ga je imela v teh delnicah, potrdilih o udeležbi ali posojilih pred začetkom niza transakcij.

3. Za uporabo odstavka 2:

- (a) gre za niz transakcij lahko tudi takrat, kadar se transakcije opravijo na organiziranem trgu v smislu člena 1(1) zakona o finančnem nadzoru ali na organizirani borzi vrednostnih papirjev, ki ima sedež ali je dejavna v državi, ki ni članica Evropske unije.

(b) se za niz transakcij šteje transakcija, ki se nanaša zgolj na pridobitev enega ali več investicijskih kuponov ali na ustanovitev pravic do kratkoročnega užitka na delnicah.

4. Davek na dividende, ki se v skladu s členom 9.2(4) [zakona IR iz leta 2001] ne upošteva kot akontacija, se šteje za akontacijo kreditne institucije iz člena 19g(3) zakona o davku na plačo iz leta 1964, če ta institucija znesek, enakovreden temu davku na dividende, prenese na blokirani račun osebe, za katero se ta davek na dividende ne upošteva kot akontacija. Davek na dividende, ki se v skladu s členom 9.2(4) [zakona IR iz leta 2001] ne upošteva kot akontacija, se šteje za akontacijo upravitelja naložbenega podjetja iz člena 19g(3) zakona o davku na plačo iz leta 1964, če upravitelj znesek, enakovreden davku na dividende, nameni pridobitvi ene ali več pravic do udeležbe, ki so v tem podjetju blokirane v korist osebe, za katero se ta davek na dividende ni upošteval kot akontacija.

Zakon o državnih davkih

- 18 Člen 15 zakona o državnih davkih (Algemene wet inzake rijksbelastingen) v različici, ki se uporablja za dejansko stanje v postopkih v glavni stvari, določa, da je akontacijo mogoče odbiti od davka od celotnih dohodkov. Če slednji ne zadostuje za izravnavo davka od dividend, ki je bil odtegnjen, se ta znesek vrne.

Belgijsko-nizozemska konvencija

- 19 Člen 10 Konvencije med Kraljevino Belgijo in Kraljevino Nizozemsko za izogibanje dvojnemu obdavčevanju in preprečevanje davčnih utaj v zvezi z davki od dohodka in premoženja, podpisane 5. junija 2001 v Luxembourg (v nadaljevanju: belgijsko-nizozemska konvencija), določa:

„1. „Dividende, ki jih družba, ki je rezidentka ene države pogodbenice, izplača rezidentu druge države pogodbenice, so obdavčljive v tej drugi državi.

2. Vendar so te dividende obdavčljive tudi v državi pogodbenici, katere rezidentka je družba, ki izplača dividende, in v skladu s zakonodajo te države, vendar če je dejanski prejemnik dividend rezident druge države pogodbenice, tako odmerjen davek na more preseči:

[...]

(b) 15 % bruto zneska dividend [...]"

- 20 Člen 23 navedene konvencije, naslovljen „Metode za odpravljanje dvojnega obdavčevanja“, v odstavku 1(b) določa:

„Ob upoštevanju določb belgijske zakonodaje o odbitku davkov, plačanih v tujini, se, kadar rezident Belgije prejme sestavine dohodka, ki so vključene v njegove celotne dohodke, obdavčene z belgijskim davkom, in zajemajo dividende, ki niso oproščene plačila belgijskega davka na podlagi spodnje točke (c), obresti ali pristojbine iz člena 12(5), nizozemski davek, odtegnjen od teh dohodkov, odbije od belgijskega davka v zvezi z navedenimi dohodki.“

Francosko-nizozemska konvencija

- 21 Konvencija med vlado Francoske republike in vlado Kraljevine Nizozemske za izogibanje dvojnemu obdavčevanju in preprečevanje davčnih utaj v zvezi z davki od dohodka in premoženja, podpisana 16. marca 1973 v Parizu (v nadaljevanju: francosko-nizozemska konvencija), v členu 10 določa:

„1. Dividende, ki jih družba, ki je rezidentka ene izmed držav, izplača rezidentu druge države, so obdavčljive v tej drugi državi.

2. Vendar se te dividende lahko obdavčijo v državi, katere rezidentka je družba, ki izplača dividende, in v skladu z zakonodajo te države, vendar tako odmerjen davek ne more preseči:

[...]

(b) 15 % bruto zneska dividend [...]"

- 22 Člen 24 navedene konvencije je naslovljen „Določbe za odpravljanje dvojnega obdavčevanja“. Ta člen 24(B)(b) določa:

„Za dohodke [iz člena] 10, od katerih je bil odmerjen nizozemski davek v skladu z določbami [tega člena], Francija osebam, ki so rezidenti Francije in prejmejo take dohodke, odobri odbitek davka v znesku, ki je enak nizozemskemu davku.

Ta odbitek davka, ki ne more preseči zneska davka, ki se v Franciji pobira od zadevnih dohodkov, se odbije od davkov iz člena 2(3)(b), v katerih osnove so vključeni navedeni dohodki.“

Spori o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

Zadeva C-10/14

- 23 J. B. G. T. Miljoen, nizozemski državljan s prebivališčem v Belgiji, je imel delnice v treh skladih, ki so kotirali na borzi na Nizozemskem.
- 24 Leta 2007 so bile J. B. G. T. Miljoenu iz naslova navedenih delnic izplačane dividende v znesku 4 852 EUR. Ta znesek je bil na Nizozemskem obdavčen z davkom od dividend po 15-odstotni stopnji v višini 729 EUR.
- 25 J. B. G. T. Miljoen je v napovedi v zvezi z davkom od dohodkov za leto 2007 na Nizozemskem prijavil skupni dohodek enak nič in ni navedel zneska davka od dividend, ki se odbije od davka na dohodek.
- 26 Nizozemski davčni organi so na podlagi te napovedi izdali odločbo o odmeri dohodnine. J. B. G. T. Miljoen je pri teh organih vložil pritožbo zoper to odločbo in zahteval vračilo davka od dividend v višini 438 EUR, ker naj bi kot davčni zavezanec nerezident utrpel diskriminatorno obravnavanje, ki je prepovedano s členom 63 PDEU. Ti organi so na podlagi te pritožbe sprejeli odločbo, s katero so potrdili navedeno odločbo o odmeri.
- 27 J. B. G. T. Miljoen je zoper to odločbo pri Rechtbank te Breda vložil tožbo, ki se je nanašala predvsem na vprašanje, ali – kot je navedel J. B. G. T. Miljoen – različno davčno obravnavanje delničarjev rezidentov in nerezidentov pomeni omejitev prostega pretoka kapitala v smislu člena 63 PDEU. Navedeno sodišče je razsodilo, da v zadevi, o kateri je odločalo, ni omejitve, zato je J. B. G. T. Miljoen pri Hoge Raad der Nederlanden vložil kasacijsko pritožbo.

Zadeva C-14/14

- 28 Ga. X, nizozemska državljanka s prebivališčem v Belgiji, je imela 2 od 95 delnic, ki pomenijo osnovni kapital družbe A Holding BVs sedežem na Nizozemskem, kar ustreza 2,1 % tega kapitala. Leta 2007 so ji bile iz naslova njene udeležbe izplačane dividende v znesku 107.372 EUR. Od tega zneska je bil odtegnjen znesek 16.105,80 EUR davka od dividend.
- 29 Ga. X je bila kot belgijska rezidentka v Belgiji dohodninsko obdavčena po stopnji 25 % in za znesek 22.816,22 EUR na neto znesek dividend. Vendar je bila v okviru te obdavčitve upravičena do delnega odbitka davka od dividend, plačanega na Nizozemskem. Iz spisa je razvidno, da ji je bil iz tega naslova vrnjen znesek 4 026 EUR.
- 30 Ga. X je pri nizozemskih davčnih organih vložila pritožbo zoper odtegnjeni davek od dividend, ker naj bi kot davčna zavezanka nerezidentka utrpela diskriminatorno obravnavanje. Ti organi so to pritožbo zavrnil z odločbo z dne 29. marca 2010.
- 31 Ga. X je zoper navedeno odločbo vložila tožbe pri Rechtbank te Breda. Navedeno sodišče je menilo, da so te tožbe delno utemeljene. Ga. X in Staatssecretaris van Financiën sta se zoper sodbo navedenega sodišča pritožila pri Gerechtshof te 's-Hertogenbosch (pritožbeno sodišče 's-Hertogenbosch), ki je v sodbi delno potrdilo navedeno sodbo. Ga. X in Staatssecretaris van Financiën sta pri predložitvenem sodišču vložila kasacijsko pritožbo.

Zadeva C-17/14

- 32 Société Générale je družba s sedežem v Franciji. Prek svojih investicijskih skladov, prav tako s sedežem v Franciji, je imela od leta 2000 do leta 2008 sklope delnic, ki so dosegali manj kot 5 % osnovnega kapitala nizozemskih družb, ki so kotirale na borzi. Družbi Société Générale so bile po tem, ko so nizozemski davčni organi iz naslova davka od dividend pri viru izvedli 15-odstotni davčni odtegljaj, v teh letih izplačane dividende.
- 33 Družba Société Générale je za obdobje od leta 2000 do leta 2007 prejela odbitek celotnega davka od dividend, ki je bil odtegnjen na Nizozemskem, od davka od dohodkov pravnih oseb, plačanega v Franciji.
- 34 Ker je imela družba Société Générale v poslovnem letu 2008 izgubo, davek od dividend, odtegnjen na Nizozemskem, tisto leto ni bil odbit od davka od dohodkov pravnih oseb, plačanega v Franciji. Družba Société Générale meni, da ji mora biti celoten znesek davka od dividend, odtegnjenega na Nizozemskem, vrnjen, saj imajo družbe s sedežem v tej državi članici pravico odbiti ta davek od davka od dohodkov pravnih oseb, kar je možnost, ki je delničarji nerezidenti nimajo. Družba Société Générale meni, da je kot davčna zavezanka nerezidentka torej utrpela diskriminatorno obravnavanje.
- 35 Kar zadeva zahtevek za vračunanje odbitka ali vračilo davka od dividend, odtegnjenega v letih 2007 in 2008, je Rechtbank te Haarlem (sodišče v Harlemu) zavrnilo tožbo, ki jo je vložila tožeča stranka v postopku v glavni stvari, ker so francoski davčni organi, kar zadeva poslovno leto 2007, znesek nizozemskega davka od dividend v celoti odbili od zneska davka od dohodkov pravnih oseb in ker družba Société Générale, kar zadeva poslovno leto 2008, ni dokazala, da je bilo nizozemsko davčno breme na dividende višje, kot bi bilo v notranjem položaju. Tudi Gerechtshof te Amsterdam (pritožbeno sodišče v Amsterdamu) je menilo, da se mora primerjava davčnega položaja davčnega zavezanca rezidenta in davčnega položaja davčnega zavezanca nerezidenta omejiti na davek od dividend in da ni bilo dokazano, da je bila družba Société Générale zavezanka za plačilo davka od dividend drugače kot davčna zavezanka rezidentka. Družba Société Générale je zoper sodbo Gerechtshof te Amsterdam vložila kasacijsko pritožbo pri predložitvenem sodišču.

Vprašanja za predhodno odločanje

- 36 Predložitveno sodišče se v treh zadevah v postopkih v glavni stvari sprašuje, ali nacionalna zakonodaja različno davčno obravnava delničarje nerezidente, fizične osebe ali družbe, ki prejemajo dividende, ki so obdavčene pri viru, in tiste delničarje rezidente, katerih prejete dividende so tudi predmet tega odtegljaja, vendar lahko ta odtegljaj odbijejo od svoje dohodnine ali davka od dohodka pravnih oseb, in ali ta zakonodaja pomeni omejitev prostega pretoka kapitala.
- 37 Navedeno sodišče zlasti pojasnjuje, da se davek od dividend odmeri delničarjem rezidentom in delničarjem nerezidentom po isti pavšalni stopnji. Pri slednjih gre za dokončni davek, medtem ko se v primeru delničarjev rezidentov davek od dividend odbije od dohodnine ali davka od dohodkov pravnih oseb. Navedeno sodišče navaja, da je za presojo primerljivosti položajev rezidentov in nerezidentov bistveno vprašanje, ali je treba ta odbitek upoštevati.
- 38 Predložitveno sodišče tudi sprašuje, kako bi bilo treba določiti dohodninsko davčno osnovo v primeru, ko je treba navedeni odbitek upoštevati.
- 39 Če bi Sodišče razsodilo, da je treba položaje delničarjev rezidentov in delničarjev nerezidentov primerjati glede na dohodnino, predložitveno sodišče sprašuje, prvič, katero je referenčno obdobje, ki ga je treba upoštevati pri taki primerjavi. Nizozemski rezident bi bil namreč pavšalno obdavčen z davkom od dividend, vključno z leti, ko dividend ni prejel. Tako navedeno sodišče želi izvedeti, ali je treba nizozemsko davčno breme presojati ob upoštevanju davkov, ki so bremenili vse dividende iz nizozemskih delnic, izplačane nerezidentu v referenčnem obdobju enega ali več let, ali – gledano ločeno – za vsako nizozemsko podjetje, ki izplačuje dividende, ob upoštevanju davkov, ki so bremenili te dividende, izplačane v tem referenčnem obdobju. Drugič, v zadevi C-14/14 navedeno sodišče sprašuje, ali je treba za navedeno primerjavo upoštevati oprostitev davka na kapital v korist davčnih zavezancev rezidentov, določeno v členu 5.5 zakona IR iz leta 2001. Tretjič, v zadevi C-17/14 predložitveno sodišče sprašuje, ali je za isti namen treba upoštevati vse stroške, ki so ekonomsko povezani z delnicami, iz katerih izvirajo dividende, ali pa – če to ni tako – morebitno odštetje dividend, vključenih v nakupno ceno delnic, ter morebitni strošek financiranja, ki izhaja iz imetništva zadevnih delnic.
- 40 Predložitveno sodišče poleg tega v zadevah C-14/14 in C-17/14 sprašuje, ali je diskriminatornost pri viru odtegnjenega davka mogoče veljavno nevtralizirati s konvencijo za izogibanje dvojnemu obdavčevanju, kot sta ti v postopkih v glavni stvari, ki določata ali znižanje davka v državi članici rezidentstva z odbitkom pri viru odtegnjenega davka od tega davka ali da davek, ki ga dolguje davčni zavezanec nerezident, ni višji od davka, ki ga mora plačati davčni zavezanec rezident.
- 41 V teh okoliščinah je Hoge Raad der Nederlanden prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
- v zadevi C-10/14:
- „1. Ali mora pri uporabi člena 63 PDEU primerjava med nerezidentom in rezidentom v primeru, kakršen je obravnavani, v katerem je država vira od izplačila dividend odtegnila davek od dividend, zajemati tudi dohodnino, pobrano od prihodkov od dividend, od katere se rezidentom odbije davek od dividend?
2. Ali je treba v primeru pritrdilnega odgovora na prvo vprašanje pri presoji, ali je efektivna davčna obremenitev nerezidenta višja od obremenitve rezidenta, primerjati nerezidentov odtegnjeni nizozemski davek od dividend in rezidentovo dolgovano nizozemsko dohodnino, ki se izračuna

na podlagi pavšalnega dohodka, ki ga je mogoče v letu izplačila dividend pripisati skupnemu obsegu investicijskih deležev v nizozemskih družbah, ali pa pravo Evropske unije zahteva uporabo drugačnega primerjalnega merila?“

— v zadevi C-14/14:

- „1. Ali mora pri uporabi člena 63 PDEU primerjava med nerezidentom in rezidentom v primeru, kakršen je obravnavani, v katerem je država vira od izplačila dividend odtegnila davek od dividend, zajemati tudi dohodnino, pobrano od prihodkov od dividend, od katere se rezidentom odbije davek od dividend?
2. Ali je treba v primeru pritrdilnega odgovora na prvo vprašanje pri presoji, ali je efektivna davčna obremenitev nerezidenta višja od obremenitve rezidenta, primerjati nerezidentov odtegnjeni nizozemski davek od dividend in rezidentovo dolgovano nizozemsko dohodnino, ki se izračuna na podlagi pavšalnega dohodka, ki ga je mogoče v letu izplačila dividend pripisati skupnemu obsegu investicijskih deležev v nizozemskih družbah, ali pa pravo Evropske unije zahteva uporabo drugačnega primerjalnega merila? Ali je treba pri tej primerjavi upoštevati tudi premoženje rezidenta, oproščeno plačila davka, in če je odgovor pritrdilen, v kakšnem obsegu (sodba Welte, C-181/12, EU:C:2013:662)?
3. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, ali pri presoji, ali se odtegnitev davka pri viru, ki je morda diskriminatorna, pravno učinkovito nevtralizira na podlagi konvencije za izogibanje dvojnemu obdavčevanju, ki jo je sklenila država vira, zadošča, da (i) ta konvencija o izogibanju dvojnemu obdavčevanju znižanje davka v državi prebivališča določa z odbitkom davka, ki je bil odtegnjen pri viru, in da v konkretnem primeru, čeprav ta možnost ni brezpogojna, (ii) znižanje davka, ki ga zagotavlja država prebivališča – saj se obdavčijo le neto prejete dividende – pripelje do celotnega nadomestila diskriminatornega dela davka, ki je bil odtegnjen pri viru?“

— v zadevi C-17/14:

- „1. Ali mora pri uporabi člena 63 PDEU primerjava med nerezidentom in rezidentom v primeru, kakršen je obravnavani, v katerem je država vira od izplačila dividend odtegnila davek od dividend, zajemati tudi davek od dohodkov pravnih oseb, od katerega se rezidentom odbije davek od dividend?
2. (a) Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, ali je treba pri primerjavi stroškov upoštevati vse stroške, ki so ekonomsko gledano povezani z delnicami, iz katerih izvirajo dividende?
2. (b) Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen, ali je treba takrat upoštevati morebiten odbitek kupljenih dividend in morebitno finančno breme, ki je posledica imetništva zadevnih delnic?
3. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, ali pri presoji, ali se odtegnitev davka pri viru, ki je morda diskriminatorna, pravno učinkovito nevtralizira na podlagi konvencije o izogibanju dvojnemu obdavčevanju, ki jo je sklenila država vira, zadošča, da (i) ta zadevna konvencija o izogibanju dvojnemu obdavčevanju znižanje davka v državi prebivališča določa z odbitkom davka, ki je bil odtegnjen pri viru, in da v konkretnem primeru, čeprav ta možnost ni brezpogojna, (ii) znižanje pripelje do tega, da nizozemsko davčno breme za nerezidenta ni večje kot za rezidenta? Ali je pri nezadostnem nadomestilu v letu, v katerem so bile dividende izplačane, pri presoji nevtraliziranja pomembna možnost, da se neodbiti del prenese in da se možnost odbitka lahko uporabi v naslednjih letih?“

⁴² S sklepi predsednika Sodišča z dne 2. aprila 2014 so bile zadeve C-10/14, C-14/14 in C-17/14 združene za pisni in ustni postopek ter izdajo sodb.

Vprašanja za predhodno odločanje

- 43 Predložitveno sodišče z vprašanji, ki jih je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člena 63 PDEU in 65 PDEU razlagati tako, da nasprotujeta zakonodaji države članice, kot je ta v postopkih v glavni stvari, ki nalaga pobiranje pri viru odtegnjenega davka od dividend, ki jih družba rezidentka izplača davčnim zavezancem rezidentom in davčnim zavezancem nerezidentom, s tem da določa mehanizem odbitja ali vračila tega odtegljaja le za davčne zavezance rezidente, medtem ko za davčne zavezance nerezidente – fizične osebe in družbe – ta odtegljaj pomeni dokončni davek.

Obstoj omejitve prostega pretoka kapitala v smislu člena 63(1) PDEU

- 44 Iz ustaljene sodne prakse Sodišča je razvidno, da ukrepi, ki so v skladu s členom 63(1) PDEU prepovedani, ker omejujejo pretok kapitala, obsegajo vse take ukrepe, ki bi lahko odvrčali nerezidente od naložb v državi članici ali bi lahko odvrčali rezidente te države članice od naložb v drugih državah (sodba Santander Asset Management SGIIC in drugi, od C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, točka 15 in navedena sodna praksa).
- 45 V zvezi z vprašanjem, ali zakonodaja države članice, kakršna je ta v postopkih v glavni stvari, pomeni omejitev pretoka kapitala, je treba navesti, da se na podlagi te zakonodaje dividende, izplačane davčnemu zavezancu nerezidentu, in dividende, izplačane davčnemu zavezancu rezidentu, obdavčijo s pri viru odtegnjenim 15-odstotnim davkom. Vendar se davčnemu zavezancu nerezidentu, ki prejme dividende, ta odtegljaj pobere dokončno, medtem ko gre pri davčnem zavezancu rezidentu, ki prejme dividende – naj gre za fizično osebo ali družbo – za akontacijo njegove dohodnine oziroma akontacijo davka od dohodkov pravnih oseb.
- 46 Kar namreč zadeva, prvič, dividende, izplačane fizični osebi s prebivališčem na Nizozemskem, je iz elementov v spisu, ki ga ima na voljo Sodišče, razvidno, da pri viru odtegnjeni davek pomeni akontacijo dohodnine, ki spada pod „rubriko 3“, katere stopnja je določena na 30 % in katere davčna osnova ustreza donosu, ki je pavšalno določen na 4 % povprečne vrednosti delnic, zmanjšane za vrednost obveznosti, izračunane na začetku in koncu zadevnega koledarskega leta. Iz teh elementov je tudi razvidno, da lahko rezident prejme vračilo tega odtegljaja, tako da prejme vračilo tega pri viru odtegnjenega davka, kadar je znesek dohodnine, ki ga dolguje, nižji od navedenega odtegljaja.
- 47 Drugič, kar zadeva dividende, izplačane družbi s sedežem na Nizozemskem, je iz navedenih elementov razvidno, da se ta družba za te dividende po odbitku stroškov obdavči po stopnji 25,5 % za najvišji davčni razred. V tem primeru lahko ta družba v skladu s členom 25 zakona o davku od dohodkov pravnih oseb davek od dividend, odtegnjen kot akontacija, odbije od davka od dohodkov pravnih oseb, za plačilo katerega je zavezana na Nizozemskem. Kadar znesek zadnjenavedenega davka ne zadošča za nadomestilo zneska davka od dividend, lahko navedena družba prejme vračilo tega davka. Kadar pa je družba – imetnica poslovnih deležev ali delnic – nerezidentka, je davek od dividend, odtegnjen pri viru kot akontacija, dokončen.
- 48 Za presojo tega, ali je zakonodaja države članice, kot je ta v postopkih v glavni stvari, v skladu s členom 63 PDEU, mora predložitveno sodišče, ki je edino pristojno za obravnavanje dejanskega stanja, o katerem odloča, preveriti, ali v zvezi z zadevnimi dividendami pobiranje pri viru odtegnjenega davka v višini 15 %, ki ga določa nacionalna zakonodaja, za tožeče stranke v postopkih v glavni stvari vodi k temu, da te tožeče stranke na koncu nosijo večje davčno breme na Nizozemskem, kot ga rezidenti nosijo za iste dividende.
- 49 V zvezi s tem predložitveno sodišče sprašuje, katere elemente mora upoštevati pri primerjavi davčnih bremen rezidentov in nerezidentov v državi članici vira dividend, in v ta namen razlikuje bremena, ki jih nosijo fizične osebe (zadevi C-10/14 in C-14/14), in bremena, ki jih nosijo družbe (zadeva C-17/14).

Elementi, ki jih je treba upoštevati pri primerjavi davčnega bremena davčnih zavezancev-fizičnih oseb, ki so rezidenti, in davčnega bremena davčnih zavezancev-fizičnih oseb, ki so nerezidenti

- 50 Predložitveno sodišče v zadevah C-10/14 in C-14/14 najprej za primerjavo dokončnih davčnih bremen davčnih zavezancev rezidentov in nerezidentov sprašuje, koliko traja referenčno obdobje (eno ali več let). Nato navedeno sodišče sprašuje, ali je treba upoštevati dividende, prejete v tem obdobju, v celoti, tako da so zajete vse delnice, ki jih ima davčni zavezanec v nizozemskih družbah, ali pa tako, da se razlikuje glede na nizozemsko družbo, ki jih je izplačala. Nazadnje želi navedeno sodišče v zadevi C-14/14 izvedeti, ali je treba upoštevati premoženje, oproščeno plačila dohodnine.
- 51 Prvič, kar zadeva trajanje referenčnega obdobja za primerjavo dokončnih davčnih bremen davčnih zavezancev rezidentov in davčnih zavezancev nerezidentov, ki so fizične osebe, je treba ugotoviti, da je v zvezi s prvimi obdobje, upoštevno za obdavčitev, v skladu s členom 5.2 zakona IR iz leta 2001 obdobje koledarskega leta. Zato je treba za primerjavo uporabiti to obdobje.
- 52 Drugič, kar zadeva upoštevanje dividend, prejetih v navedenem obdobju, v celoti ali ločeno za primerjavo dokončnih davčnih bremen davčnih zavezancev rezidentov in nerezidentov, je iz spisa, predloženega Sodišču, razvidno, da se fizične osebe-rezidenti obdavčijo na podlagi pavšalnega donosa vseh delnic, ki jih imajo v nizozemskih družbah. Zato je treba pri primerjavi navedenih bremen upoštevati te delnice kot celoto.
- 53 Tretjič, kar zadeva vprašanje, ali je treba v ta namen upoštevati premoženje, ki je oproščeno dohodnine, nacionalna zakonodaja, ki se uporablja v zadevi C-14/14, določa, da se donos, ki je v skladu s členom 5.2 zakona IR iz leta 2001 določen pavšalno, odtegne le, če je višji od premoženja, ki je oproščeno navedenega davka, ki znaša 20.014 EUR. Glede tega je treba navesti, da oprostitev, kot je ta v postopku v glavni stvari, ki je ugodnost, odobrena vsem davčnim zavezancem rezidentom ne glede na njihov osebni položaj, ne pomeni posamične ugodnosti, povezane z osebnim položajem. Kot je navedel generalni pravobranilec v točki 83 sklepnih predlogov, ker taka oprostitev spreminja davčno osnovo za dohodke, ki jih prejmejo davčni zavezanci rezidenti, jo je treba upoštevati pri primerjavi dokončnih davčnih bremen davčnih zavezancev rezidentov in dokončnih davčnih bremen davčnih zavezancev nerezidentov.
- 54 Iz zgoraj navedenega sledi, da je treba v okoliščinah, kot so te v postopkih v glavni stvari, davčno breme davčnih zavezancev-fizičnih oseb, ki so rezidenti, in davčno breme nerezidentov, kar zadeva obdavčitev dohodka iz delnic, ki jih imajo v nizozemskih družbah, presojati v koledarskem letu ob upoštevanju dividend v celoti, pri tem pa upoštevati oprostitev premoženja, določeno z nacionalno zakonodajo.

Elementi, ki jih je treba upoštevati za primerjavo davčnega bremena družb rezidentk in davčnega bremena družb nerezidentk

- 55 Predložitveno sodišče v zadevi C-17/14 za primerjavo davčnega bremena družb rezidentk in davčnega bremena družb nerezidentk sprašuje, ali je treba upoštevati vse stroške, ki so ekonomsko povezani z delnicami, iz katerih izvirajo dividende, ali pa je – če to ni tako – treba od obdavčljivih dohodkov odbiti ali dividende, zajete v nakupni ceni delnic, ali morebitni strošek financiranja, ki izvira imetništva zadevnih delnic.
- 56 Družba Société Générale trdi, da se v primeru zavarovanja za finančno tveganje (hedging) ne bi smeli upoštevati le stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno dividendam, ampak tudi negativni učinki tečajev in negativni poslovni rezultati iz transakcij z drugimi delnicami in postavkami, kot so tiste, iz katerih so izvirale dividende, ki pa so s temi povezane.

- 57 Glede tega so v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča – kar zadeva stroške, kot so poslovni stroški, ki so v neposredni zvezi z dejavnostjo, s katero so bili v tej državi članici ustvarjeni obdavčljivi dohodki – rezidenti in nerezidenti te države članice v primerljivem položaju, zato lahko ureditev navedene države, v skladu s katero se nerezidentom na davčnem področju ne morejo odbiti takšni izdatki, medtem ko je, nasprotno, tak odbitek mogoč za rezidente, škoduje predvsem državljanom drugih držav članic in pomeni posredno diskriminacijo na podlagi državljanstva (sodba Schröder, C-450/09, EU:C:2011:198, točka 40 in navedena sodna praksa).
- 58 Zlasti kar zadeva dohodek, prejet v obliki dividend, taka povezava obstaja le, če je navedene stroške po potrebi mogoče neposredno povezati z zneskom, plačanim ob izvedbi transakcije z vrednostnimi papirji, ali s prejemom tega dohodka (v tem smislu glej sodbo Komisija/Nemčija, C-600/10, EU:C:2012:737, točka 20).
- 59 Iz tega sledi, da je treba pri primerjavi davčnega bremena, naloženega družbam, upoštevati le stroške, ki so neposredno povezani s prejemom dividend.
- 60 Stroški, ki jih predložitveno sodišče navaja v vprašanju za predhodno odločanje v zadevi C-17/14, nimajo take povezave. Kar namreč zadeva, na eni strani, odbitek dividend, zajet v nakupni ceni delnic, je iz spisa, predloženega Sodišču, razvidno, da je namen tega odbitka določitev dejanske nakupne cene delnic. Navedeni odbitek torej ni povezan s stroški, ki so neposredno povezani s prejemom dividend, ki izvirajo iz teh delnic. Na drugi strani so stroški financiranja, ki jih tudi omenja predložitveno sodišče, povezani z imetništvom delnic kot takim in torej prav tako niso neposredno povezani s prejemom dividend, ki izvirajo iz njih.
- 61 Če bi torej predložitveno sodišče ugotovilo, da v postopkih v glavni stvari pobiranje pri viru odtegnjenega davka v višini 15 % na dividende davčnih zavezancev nerezidentov vodi k temu, da ti na Nizozemskem nosijo večje dokončno davčno breme kot dokončno davčno breme, ki ga za iste dividende nosijo rezidenti, je treba ugotoviti, da lahko tako različno davčno obravnavanje davčnih zavezancev glede na njihovo rezidentstvo davčne zavezance nerezidente odvrne od naložb v družbe s sedežem na Nizozemskem in torej pomeni omejitev prostega pretoka kapitala, ki je načeloma prepovedano s členom 63 PDEU.

Obstoj utemeljitve omejitve prostega pretoka kapitala na podlagi člena 65 PDEU

- 62 V skladu s členom 65(1)(a) PDEU „[d]oločbe člena 63 [PDEU] ne posegajo v pravice držav članic, da [...] uporabljajo ustrezne predpise svojega davčnega prava, v katerih so različno obravnavani davčni zavezanci, ki niso v enakem položaju glede na prebivališče ali kraj, v katerem je naložen njihov kapital“.
- 63 To določbo člena je zato, ker pomeni izjemo od temeljnega načela prostega pretoka kapitala, treba razlagati ozko. Zato je ni mogoče razlagati tako, da bi bila vsaka davčna zakonodaja, ki različno obravnava davčne zavezance glede na kraj rezidentstva ali glede na državo članico, v katero vlagajo svoj kapital, avtomatično v skladu s Pogodbo. Izjema, določena v členu 65(1)(a) PDEU, je namreč omejena z odstavkom 3 tega člena, ki določa, da nacionalne določbe, navedene v odstavku 1 tega člena, „ne smejo biti sredstvo samovoljne diskriminacije ali prikritega omejevanja prostega pretoka kapitala in plačil iz člena 63 [PDEU]“ (glej v tem smislu sodbo Welte, C-181/12, EU:C:2013:662, točki 42 in 43 ter navedena sodna praksa).
- 64 Zato je treba razlikovati med različnim obravnavanjem, ki ga člen 65(1)(a) PDEU dopušča, in diskriminacijo, ki je prepovedana s členom 65(3) PDEU. Iz ustaljene sodne prakse Sodišča sicer izhaja, da se mora različno obravnavanje – da bi bilo mogoče nacionalno davčno zakonodajo, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, šteti za združljivo z določbami Pogodbe o prostem pretoku kapitala –

nanašati na položaje, ki niso objektivno primerljivi, ali mora biti utemeljeno z nujnim razlogom v splošnem interesu (glej sodbo Santander Asset Management SGIIC in drugi, od C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, točka 23 in navedena sodna praksa).

Primerljivost zadevnih položajev

- 65 Za presojo primerljivosti položajev predložitveno sodišče sprašuje, ali je treba upoštevati le davek od dividend, odtegnjen pri viru, ali pa tudi dohodnino ali davek od dohodkov pravnih oseb, od katerega je za davčne zavezance rezidente odbit davek od dividend.
- 66 Nizozemska in švedska vlada ter vlada Združenega kraljestva trdijo, da se glede dohodnine ali davka od dohodkov pravnih oseb obdavčitev dividend nerezidenta objektivno razlikuje od obdavčitve, do katere so upravičeni rezidenti, saj se davčnemu zavezancu rezidentu obdavčijo vsi dohodki, medtem ko se nerezidentu v državi članici vira dividend obdavčijo le dohodki, ki izvirajo od dividend, izplačanih v tej državi.
- 67 V zvezi s tem je treba spomniti, da v skladu s sodno prakso Sodišča, ko neka država članica za plačilo davka od dohodkov enostransko ali s sporazumom zaveže ne le davčne zavezance rezidente, ampak tudi davčne zavezance nerezidente, postane za dividende, ki jih prejmejo od družbe rezidentke, položaj omenjenih davčnih zavezancev nerezidentov primerljiv s položajem davčnih zavezancev rezidentov (glej v tem smislu sodbe Denkavit Internationaal in Denkavit France, C-170/05, EU:C:2006:783, točka 35; Komisija/Italija, C-540/07, EU:C:2009:717, točka 52; Komisija/Španija, C-487/08, EU:C:2010:310, točka 51; Komisija/Nemčija, C-284/09, EU:C:2011:670, točka 56, in sklep Tate & Lyle Investments, C-384/11, EU:C:2012:463, točka 31).
- 68 Že samo izvajanje davčne pristojnosti te države neodvisno od kakršnega koli obdavčevanja v drugi državi članici namreč povzroči nevarnost verižnega obdavčevanja ali ekonomskega dvojnega obdavčevanja. Da za davčne zavezance nerezidente-prejemnike v tem primeru ne bi prišlo do omejitve prostega pretoka kapitala, ki je načeloma prepovedana s členom 63 PDEU, mora država sedeža družbe izplačevalke paziti, da so glede na mehanizem, predviden v njenem nacionalnem pravu za preprečevanje ali zmanjšanje verižnega obdavčevanja ali ekonomskega dvojnega obdavčevanja, davčni zavezanci nerezidenti obravnavani enako kot davčni zavezanci rezidenti (glej v tem smislu sklep Tate & Lyle Investments, C-384/11, EU:C:2012:463, točka 32 in navedena sodna praksa).
- 69 V postopkih v glavni stvari je treba ugotoviti, da se je Kraljevina Nizozemska odločila izvajati svojo davčno pristojnost v zvezi z dividendami, ki jih družbe rezidentke izplačujejo davčnim zavezancem z rezidentstvom v drugih državah članicah. Davčni zavezanci nerezidenti, prejemniki teh dividend, so zato glede nevarnosti verižnega obdavčevanja dividend, ki jih izplačajo družbe rezidentke, v položaju, ki je primerljiv s položajem davčnih zavezancev rezidentov (glej po analogiji sodbi Komisija/Španija, C-487/08, EU:C:2010:310, točka 53, in Komisija/Nemčija, C-284/09, EU:C:2011:670, točka 58, ter sklep Tate & Lyle Investments, C-384/11, EU:C:2012:463, točka 33).
- 70 Argument vlad, ki so Sodišču predložile stališča, v zvezi s sodbo Truck Center (C-282/07, EU:C:2008:762), v skladu s katero naj bi različno obravnavanje davčnih zavezancev rezidentov in davčnih zavezancev nerezidentov zgolj odražalo razliko med položajema, v katerih so ti davčni zavezanci, saj lahko prvi davek od dividend odbijejo od drugega davka, medtem ko ta davek od dividend za druge pomeni dokončno breme, je treba zavrnil. V okoliščinah zadeve, na podlagi katerih je bila izdana ta sodba, je Sodišče res priznalo, da se za prejemnike dohodkov iz kapitala uporabijo različne tehnike obdavčenja glede na to, ali so ti rezidenti ali nerezidenti, pri čemer se to različno obravnavanje nanaša na položaje, ki jih objektivno ni mogoče primerjati (glej v tem smislu sodbo Truck Center, C-282/07, EU:C:2008:762, točka 41). Navedeno različno obravnavanje poleg tega ne daje nujno prednosti prejemnikom rezidentom, zato je Sodišče razsodilo, da ne pomeni omejitve svobode ustanavljanja (glej v tem smislu sodbo Truck Center, C-282/07, EU:C:2008:762, točki 49 in 50).

- 71 Vendar je treba ugotoviti, prvič, da v postopkih v glavni stvari zatrjevana omejitev ne izhaja iz razlike med tehniko pobiranja, uporabljeno za davčne zavezance rezidente, in tisto, uporabljeno za davčne zavezance nerezidente, ampak iz prednosti, odobrene davčnim zavezancem rezidentom, ki je davčni zavezanec nerezident ni nimajo.
- 72 Drugič, v zadevi, v kateri je bila izdana sodba *Truck Center* (C-282/07, EU:C:2008:762), se je zadevni pri viru odtegnjeni davek na dohodke iz premoženja pobiral le od obresti, izplačanih družbam prejemnicam nerezidentkam. V postopkih v glavni stvari pa veljavna zakonodaja za davčne zavezance rezidente in za davčne zavezance nerezidente določa enak način pobiranja davka od dividend, to je davčni odtegljaj pri viru.
- 73 Zato v okoliščinah, kot so te v postopkih v glavni stvari, različno obravnavanje davčnih zavezancev rezidentov, ki so zavezani plačilu dohodnine ali davka od dohodkov pravnih oseb, in davčnih zavezancev nerezidentov, pri katerih se od dividend pri viru odtegne davek, ne more biti upravičeno zaradi različnosti položajev, ki so upoštevni za uporabo člena 65(1)(a) PDEU. Za uporabo te določbe namreč ne zadošča le upoštevanje davka od dividend, saj mora analiza zajemati celotno obdavčenje, ki se nanaša na dohodke fizičnih oseb ali na dobičke družb, ki izvirajo iz imetništva delnic v družbah s sedežem na Nizozemskem.
- 74 Iz tega sledi, da kadar država članica davek od dividend, ki jih izplačajo družbe s sedežem v tej državi članici, odtegne pri viru, je treba davčno obravnavanje davčnega zavezanca nerezidenta in davčno obravnavanje davčnega zavezanca rezidenta primerjati ob upoštevanju, prvič, davka od dividend, ki ga dolguje davčni zavezanec nerezident, in drugič, dohodnine ali davka od dohodkov pravnih oseb, ki ga dolguje davčni zavezanec rezident ter v davčno osnovo katerega je vključen dohodek, ki izvira iz delnic, iz katerih izvirajo dividende.

Utemeljitev v zvezi z uporabo konvencije za izogibanje dvojnemu obdavčevanju

- 75 Predložitveno sodišče s tretjima vprašanjema v zadevah C-14/14 in C-17/14 v bistvu sprašuje, ali je morebitno omejitev prostega pretoka kapitala mogoče utemeljiti z nevtraliziranjem z določbo države članice rezidentstva davčnega zavezanca ali z dvostransko konvencijo za izogibanje dvojnemu obdavčevanju, sklenjeno med to državo in državo članico vira dividend. Poleg tega navedeno sodišče v zadevi C-17/14 za presojo, ali se s tako konvencijo nevtralizirajo učinki take omejitve, sprašuje, ali – če slabšega položaja nerezidenta ni mogoče izravnati v letu, v katerem so bile dividende prejete – obstaja možnost take izravnave v naslednjih letih.
- 76 Opozoriti je treba, da ob neobstoju ukrepov za poenotenje ali usklajitev na ravni Unije države članice ostanejo pristojne, da s sporazumom ali enostransko opredelijo merila za razdelitev davčne pristojnosti, zlasti za odpravo dvojnega obdavčevanja, in da je ohranitev te razdelitve legitim cilj, ki ga Sodišče priznava (glej med drugim sodbo *Nordea Bank Danmark*, C-48/13, EU:C:2014:2087, točka 27 in navedena sodna praksa).
- 77 Sodišče je že razsodilo, da se država članica, da bi se izognila obveznostim, ki jih ima na podlagi Pogodbe, ne more sklicevati na obstoj ugodnosti, ki jih je enostransko dodelila druga država članica (sodba *Amurta*, C-379/05, EU:C:2007:655, točka 78).
- 78 Nasprotno, ni mogoče izključiti, da bi država članica spoštovanje svojih obveznosti, ki jih ima na podlagi Pogodbe, lahko zagotavljala s tem, da z drugo državo članico sklene konvencijo o izogibanju dvojnega obdavčevanja (sodbe *Test Claimants in Class IV of the ACT Group Litigation*, C-374/04, EU:C:2006:773, točka 71; *Amurta*, C-379/05, EU:C:2007:655, točka 79, in *Komisija/Španija*, C-487/08, EU:C:2010:310, točka 58).

- 79 Za to je nujno, da uporaba take konvencije omogoča izravnavo učinkov različnega obravnavanja, ki je posledica nacionalne zakonodaje. Sodišče je že odločilo, da je različno obravnavanje dividend, razdeljenih družbam s sedežem v drugih državah članicah, in dividend, razdeljenih družbam rezidentkam, povsem odpravljeno le, če se davek, odtegnjen pri viru v skladu z nacionalno zakonodajo, lahko odbije od davka, ki ga je treba plačati v drugi državi članici, in to do višine razlike, ki je posledica nacionalne zakonodaje (glej sodbo Komisija/Španija, C-487/08, EU:C:2010:310, točka 59 in navedena sodna praksa).
- 80 V zvezi s tem je treba spomniti, da je Sodišče že razsodilo, da bi za dosego cilja nevtralizacije uporaba metode odbitja morala omogočati, da se davek na dividende, pobran v državi članici vira dividend, popolnoma odbije od davka, ki je dolgovan v državi rezidentstva davčnega zavezanca prejemnika teh dividend, tako da če so navedene dividende nazadnje obdavčene bolj kot dividende, izplačane davčnim zavezancem z rezidentstvom v državi članici vira teh dividend, tega večjega davčnega bremena ni več mogoče pripisati zadnjenavedeni državi, temveč državi rezidentstva davčnega zavezanca prejemnika, ki je izvajala svojo davčno pristojnost (glej v tem smislu sodbo Komisija/Španija, C-487/08, EU:C:2010:310, točka 60).
- 81 V obravnavanem primeru, kar zadeva sporni položaj v zadevi C-14/14, ki je posledica uporabe belgijsko-nizozemske konvencije, ni sporno, da morajo belgijski organi na podlagi člena 23(1) te konvencije davke, plačane na Nizozemskem, odbiti in to na podlagi belgijskega prava.
- 82 Ker pa je Kraljevina Belgija navedeni odbitek odobrila enostransko, se Kraljevina Nizozemska v skladu s sodno prakso, na katero je bilo opozorjeno v točki 77 te sodbe, ne more sklicevati na to konvencijo, da bi utemeljila, da je nevtralizirala zadevno omejitev.
- 83 Poleg tega je iz elementov v spisu, ki ga ima na voljo Sodišče, razvidno, da čeprav belgijska zakonodaja dopušča, da se davek, plačan v tujini, kot strošek odbije od davčne osnove dohodkov, preden se uporabi 25-odstotna davčna stopnja za neto znesek dividend, ki jih prejme davčni zavezanec z rezidentstvom v Belgiji, tako odbitje ne izravna v celoti učinkov morebitne omejitve prostega pretoka kapitala, ki obstaja v državi članici vira dividend. V zvezi s tem je ga. X v zadevi C-14/14 na obravnavi pred Sodiščem trdila, da je bila deležna izravnave, katere višina ustreza približno četrtini davka od dividend, ki ga je plačala na Nizozemskem.
- 84 Zato je treba ugotoviti, da v okoliščinah, kakršne so te v zadevi C-14/14, zatrjevane omejitve prostega pretoka kapitala ni mogoče šteti za utemeljeno z učinki belgijsko-nizozemske konvencije.
- 85 V zvezi s spornim položajem v zadevi C-17/14, ki je posledica uporabe francosko-nizozemske konvencije, je iz spisa, ki ga ima na voljo Sodišče, razvidno, da je bila zatrjevana omejitev v Franciji v celoti nevtralizirana s celotnim odbitkom davka od dividend za davčna leta od 2000 do vključno 2007. Zato je treba ugotoviti, da se vprašanja, ki jih je postavilo predložitveno sodišče, nanašajo le na davčno obravnavanje davka od dividend, ki ga je družba Société Générale plačala na Nizozemskem leta 2008.
- 86 V zvezi s tem iz člena 24(B)(b), prvi pododstavek, te konvencije izhaja, da, kar zadeva dividende, ki so bile obdavčene z nizozemskim davkom, Republika Francija davčnim zavezancem rezidentom, ki prejmejo take dohodke, odobri odbitek davka v znesku, ki je enak nizozemskemu davku. Ker pa drugi pododstavek tega člena določa, da ta odbitek davka ne more preseči zneska davka, ki se v Franciji pobira od zadevnih dohodkov, je mogoče, da se celotni davek od dividend, plačan na Nizozemskem, ne nevtralizira, kar ne izpolnjuje zahtev, ki izhajajo iz sodne prakse Sodišča, navedene v točki 79 te sodbe. Vendar mora nacionalno sodišče preveriti, ali gre v postopku v glavni stvari za tak primer.
- 87 Ugotoviti je torej treba, da v okoliščinah, kakršne so te v zadevi C-17/14, in brez poseganja v preverjanja, ki jih mora opraviti predložitveno sodišče, zatrjevane omejitve prostega pretoka kapitala ni mogoče šteti za utemeljeno z učinki francosko-nizozemske konvencije.

- 88 Kar zadeva, nazadnje, vprašanje, ali – kadar davka od dividend, pobranega v državi članici vira dividend, ni mogoče v celoti odbiti v državi rezidentstva davčnega zavezanca za leto, v katerem so bile te dividende prejete – možnost takega odbitja v naslednjih letih lahko vodi do nevtraliziranja učinkov omejitve, je treba ugotoviti, da predložitveno sodišče v predlogu za sprejetje predhodne odločbe potrjuje, da pred prvostopenjskimi in pritožbenimi sodišči ni bilo preučeno, ali je bila taka možnost v Franciji odobrena družbi Société Générale, kar zadeva nizozemski davek, plačan za leto 2008, in ali je bilo tak odbitek mogoče učinkovito uveljavljati. V teh okoliščinah je treba to vprašanje obravnavati kot hipotetično in je zato nedopustno (sodba Pohotovost, C-470/12, EU:C:2014:101, točka 27 in navedena sodna praksa).
- 89 Poleg tega je treba opozoriti, da če konvencija o dvojnem obdavčevanju ne dopušča nevtraliziranja učinkov zadevne omejitve prostega pretoka kapitala, je to po potrebi še vedno mogoče utemeljiti z nujnimi razlogi v splošnem interesu (glej med drugim sklep Tate & Lyle Investments, C-384/11, EU:C:2012:463, točka 45 in navedena sodna praksa). Vendar je treba navesti, da v postopkih v glavni stvari niti predložitveno sodišče niti nizozemska vlada nista navedla takih razlogov.
- 90 V teh okoliščinah je treba na postavljena vprašanja odgovoriti, da je treba člena 63 PDEU in 65 PDEU razlagati tako, da nasprotujeta zakonodaji države članice, ki nalaga pobiranje pri viru odtegnjenega davka od dividend, ki jih družba rezidentka izplača davčnim zavezancem rezidentom in davčnim zavezancem nerezidentom, s tem da določa mehanizem odbitja ali vračila tega odtegljaja le za davčne zavezance rezidente, medtem ko za davčne zavezance nerezidente – fizične osebe in družbe – ta odtegljaj pomeni dokončni davek, saj davčni zavezanci nerezidenti v tej državi nosijo večje dokončno davčno breme v zvezi s temi dividendami, kot ga nosijo davčni zavezanci rezidenti, kar mora v postopkih v glavni stvari preveriti predložitveno sodišče. Za ugotovitev teh davčnih obremenitev mora predložitveno sodišče v zadevah C-10/14 in C-14/14 upoštevati obdavčitev rezidentov v zvezi z vsemi delnicami, ki jih imajo v nizozemskih družbah v koledarskem letu, in kapital, ki je v skladu z nacionalno zakonodajo oproščen plačila davka, v zadevi C-17/14 pa stroške, ki so neposredno povezani s prejemom dividend.

Če se dokaže obstoj omejitve pretoka kapitala, je to mogoče utemeljiti z učinki dvostranske konvencije za izogibanje dvojnemu obdavčevanju, sklenjene med državo članico rezidentstva in državo članico vira dividend, pod pogojem, da različno obravnavanje, kar zadeva obdavčenje dividend, davčnih zavezancev z rezidentstvom v zadnjenavedeni državi in tistih z rezidentstvom v drugih državah članicah izgine. V okoliščinah, kakršne so te v zadevah C-14/14 in C-17/14, in brez poseganja v preverjanja, ki jih mora opraviti predložitveno sodišče, omejitve prostega pretoka kapitala – če bo ta dokazana – ni mogoče šteti za utemeljeno.

Stroški

- 91 Ker je ta postopek za stranke v postopkih v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

Člena 63 PDEU in 65 PDEU je treba razlagati tako, da nasprotujeta zakonodaji države članice, ki nalaga pobiranje pri viru odtegnjenega davka od dividend, ki jih družba rezidentka izplača davčnim zavezancem rezidentom in davčnim zavezancem nerezidentom, s tem da določa mehanizem odbitja ali vračila tega odtegljaja le za davčne zavezance rezidente, medtem ko za davčne zavezance nerezidente – fizične osebe in družbe – ta odtegljaj pomeni dokončni davek, saj davčni zavezanci nerezidenti v tej državi nosijo večje dokončno davčno breme v zvezi s temi dividendami, kot ga nosijo davčni zavezanci rezidenti, kar mora v postopkih v glavni stvari preveriti predložitveno sodišče. Za ugotovitev teh davčnih obremenitev mora predložitveno

sodišče v zadevah C-10/14 in C-14/14 upoštevati obdavčitev rezidentov v zvezi z vsemi delnicami, ki jih imajo v nizozemskih družbah v koledarskem letu, in kapital, ki je v skladu z nacionalno zakonodajo oproščen plačila davka, v zadevi C-17/14 pa stroške, ki so neposredno povezani s prejemom dividend.

Če se dokaže obstoj omejitve pretoka kapitala, je to mogoče utemeljiti z učinki dvostranske konvencije za izogibanje dvojnemu obdavčevanju, sklenjene med državo članico rezidentstva in državo članico vira dividend, pod pogojem, da različno obravnavanje, kar zadeva obdavčenje dividend, davčnih zavezancev z rezidentstvom v zadnjenavedeni državi in tistih z rezidentstvom v drugih državah članicah izgine. V okoliščinah, kakršne so te v zadevah C-14/14 in C-17/14, in brez poseganja v preverjanja, ki jih mora opraviti predložitveno sodišče, omejitve prostega pretoka kapitala – če bo ta dokazana – ni mogoče šteti za utemeljeno.

Podpisi